

Agerkål og agersennep kan bekæmpes

af Steffen Blume

Gule blomster var ikke noget særsyn i vårsæden i det forgangne vækstår. Enkelte marker var så befængte med enten agerkål eller agersennep, at man nemt kunne forveksle afgrøden med raps. De korsblomstrede ukrudtsplanter var ikke kun dominerende i marker, hvor problemet er tilbagevendende, men også i marker, hvor der ikke før er observeret agerkål eller agersennep. Dette fik nogle økologer til at få den mistanke, at såsæden indeholdt frø af især agersennep. Andre havde en mistanke om, at den importerede husdyrgødning indeholdt frøene. Virkeligheden er nok, at betingelserne for de to arter har været ideelle i år, hvormed frø, der har ligget i jorden gennem adskillige år, kom til spiring netop i år.

Reducerer udbyttet

Som det fremgår af faktaboksen, så er der forskel på agerkål og agersennep. Ikke des-

to mindre forveksles disse ofte, og mange tror det er samme ukrudtsplante. Det er sådan set også underordnet, om det er den ene eller anden art, som findes i marken. Begge planter er ondartede og reducerer ved større forekomster udbyttet i kulturafgrøden. Da de også har samme biologiske træk, skal de bekæmpes på akkurat samme måde.

Vanskelig at bekæmpe

Mange økologer har en strategi mod frøukrudt, som de følger år efter år. Imidlertid har mange strategier måttet give fortabt over for både agerkål og agersennep. Selv efter gentagne ukrudtsharvninger vil de ikke gå ud som andet frøukrudt. Når først agerkålen/-sennep har fået mere end fire blade, er den vanskelig at rive fri af jorden og bladene er blevet så store, at de ikke bliver dækket med jord ved strigling.

Agerkål: Kan blive 80 cm høj. Har en frøproduktion på op til 2000 frø pr. plante. Adskiller sig fra agersennep ved de blågrønne blade og fra raps, som ikke er behåret.

Agersennep: Bliver 30 - 60 cm høj. Har en frøproduktion på op til 1000 frø pr. plante. Adskiller sig fra agerkål og raps ved de græsgrønne blade.

Tidlig bekæmpelse en fordel

Foretages ukrudtsharvningen mens agerkål og agersennep er på kimbladestadiet, så opnås en bekæmpelseeffekt på 60 – 80 %. Effekten nedsættes til 40 – 60 % så snart ukrudtsarterne har fået to løvblade. Dvs. agersennep og agerkål skal bekæmpes så tidligt som muligt og helst allerede på trædestadiet. Blindharvning er derfor et vigtigt element i en bekæmpelsesstrategi mod både agersennep og agerkål. Er det muligt at blindharve mere end én gang vil dette resultere i en endnu bedre effekt.

Senere bekæmpelse uden stor effekt

Imidlertid er det ikke altid, at jordens beskaffenhed samt vejrtilstandene tillader to blindstriglinger. Når først afgrøden er spiret frem, og man ikke fik mulighed for at blindstrigle, er det i virkeligheden begrænset hvad man kan gøre mod agerkål og agersennep. Her hjælper det heller ikke at klippe frøstanden (billede 2), som dog vil reducere frøspredningen til gavn for de efterfølgende år.

Kombination det mest effektive

Et stigende antal økologer går over til at radrense deres korn. Effekten af radrensningen er forholdsvis sikker og så har man et meget længere vindue til at foretage bekæmpelsen i. Ulempen ved radrensning er en forholdsvis lille kapacitet, men de nye typer radrenserne med gps og/eller kamerastyring øger arbejdskapaciteten ret kraftigt. Radrensning har dog også den begrænsning, at agerkål og -sennep, som står i afgrøderækken, ikke bliver bekæmpet. Dvs. den mest effektive strategi vil være at kombinere blindstrigling med radrensning.

Billede 1. Agersennep har taget overhånd i en mark med vårhestebønne.

Billede 2. Et forsøg på at bekæmpe agersennep i havre med CombCut, som vil reducere frøspredningen.

Undgå vårsæd

En forholdsvis enkelt måde at reducere forekomsten af agerkål og agersennep er at vælge vintersæd i stedet for vårsæd. De to ukrudtsarter optræder stort set ikke i vintersæd, fordi deres fremspiring sker i perioden april til juli. Vintersæd vil på dette tidspunkt være så kraftig, at det vil udkonkurrere de to ukrudtsarter. Efter et år med stor forekomst af enten den ene eller anden art, kan der med fordel vælges vintersæd – især vinterrug. Imidlertid er denne løsning meget kortsigtet, idet man ved ensidig satsning på vintersæd vil se andre ukrudtsarter blive til et problem.

Vær på forkant

En ting er dog sikkert: Hvis man først har enten agerkål eller agersennep på sin bedrift, så er de meget vanskelige at slippe af med igen. Af samme årsag anbefales blindstrigling konsekvent i alle afgrøder, for selv om man ikke har frøkrudtsproblemer på bedriften, så kan der hurtigt opstå et problem, hvis ikke man er på forkant.

Konklusion

Agerkål og agersennep kræver samme bekæmpelsesstrategi.

To gange blindstrigling giver sikker effekt.

Vintersæd konkurrerer godt mod de to.